

A MAGYARORSZAGI VASUTI SZEMÉLYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám, ahova mindenemű levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy óra frt —.40 (K —.80)
Negyedévre frt 1.20 (K 2.40)
Félévre frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

A sajtó.

I.

Azt mondják: a sajtó nagy hatalom. Igaz, óriási a hatalma a sajtónak jobban és rosszban egyaránt. Milliók lelket és szellemét vezeti, jóra vagy rosszra, aszerint, hogy melyik válfájához a sajtónak tartozik az egyik vagy a másik sajtótermék.

Nagy általánosságban két osztályba sorolhatjuk a lapokat. Az egyik azok a lapok alkotják, amelyek *magántulajdönt* képeznek s amelyeknek *nyereszkedés* a céljuk. Ezek a kapitalista lapok vagy egy tőkepénzes-csoport vagy pedig a kiadótulajdonosok egyéni önzését szolgálják. Ugy irnak, ahogy ez a csoport vagy a kiadója jónak látja. A közérdek, a nép jóléte, az igazság, a becsületesség követelménye nem számít előttük.

A fődolog ezeknél a lapoknál a profit, a haszon. A haszon kedvéért késznek minden rosszra. Legendákat hallunk és tudunk a magántulajdönt képező lapok romlottságáról. A magántulajdönt képező kapitalista lapok íróiról mondta el annak idején a költő,

hogy az ő tolla olyan, mint a suszternek a díkicse: aki megfizeti, annak dolgozik. És úgy dolgozik, ahogy a megrendelő parancsolja; ha magas-sarku csizmát rendelnek nála, magas-sarkut csinál; ha alacsony sarkut rendelnek, alacsony sarkut csinál. A saját meggyőződése, az igazság nem számít ezeknél az íróknál.

Valósággal *megmérgezik* ezek a kapitalista lapok a közvéleményt. Ami ragyogóan becsületes, azt megmarják, ami fényesen igazságos, azt befeketítik. Aki jobban megfizet, azt megszolgálják. Az igazság pedig nem akar vesztegetni, a dolgozó milliók szegények és nem tudnak, nem is akarnak vesztegetni. Ezért a kapitalista lapok mindig a gazdagok, a hatalmasok pártján állanak, mindig az elnyomást, a jogfosztást támogatják és mindig ellenségei a nép jogainak és az elnyomottak szabadságharcának.

Veszedelemesebb ellensége a népszabadság igaz ügyének az ilyen kapitalista sajtó, mint százezer pribék és bakó. Mert ezek a magántulajdönt képező lapok nem a testre raknak bilincseket, amiket mindenki megérez és mindenki lerázni igyekszik, hanem a lelket verik bilincsbe és ezeket a bilincseket a szerencsétlen szellemi fogoly akár egész életén át is elviseli, anélkül, hogy észrevenné, anélkül, hogy azoktól szabadulni igyekezne.

A kínálkozó számtalan példából csak kettőt kívánunk kiragadni. Emlékezzünk vissza a múlt évi nagy vasutas-sztrájk idejére. A sztrájk előtt a legtöbb kapitalista lap hasábos cikkeket közölt a vasutasok mozgalmáról és csakugy izzadta a vasutas-barátságot. Ugy látszott, mintha az összes lapoknak egyetlen vágyuk volna csak: támogatni a vasutasok ügyét.

A sztrájk *alatt* azonban egyszerre sajátságos Pálfordulást végeztek a la-

pok: vagy szüksézzavun, szinte agyonhallgatták a nagyszabású élethalálharcot, vagy pedig egyenesen a legpiszkosabb módon hátbaiámadták a kemény harcot vívó vasutasokat.

Ennek a magatartásnak világos a magyarázata. A sztrájk előtt hasznos volt ezekre a lapokra nézve vasutas-barátságot színelni: előfizetőket fogdostak és így gyarapították a profitjukat. Amikor azután kitört a végzetes harc, a nyereszkes lapok féltették az államvasutak részéről kapott pauszát, féltették a tőkepénzesek érdekeit, amelyek a sztrájk által csorbulást szenvedtek, no meg ők sem küldhették szét a sztrájk alatt a példányait, az ő profitjuk is kárt szenvedett, így hát nekitámadtak a sztrájknak, félreverték a harangokat, félrevezették a közvéleményt, elkedvetlenítették a harcosok jórészét és dicsőítették a Tisza Pista vaskezét, amelylyel erőszakosan elfojtotta a sztrájkot.

Előbb támogatták a vasutasokat, mert hasznuk volt belőle. Azután támadták a vasutasokat, mert abból volt hasznuk. És itt illik konstatálni, hogy a tavalyi nagy küzdelem kudarcának egyik okozója a korrumpált és álnak kapitalista sajtó volt.

A másik példát közelebbről vesszük. Egy egész csomó vasutas lap van, vagy legalább is, amelyik ennek nevezi magát. Ezek egynek — a Magyar Vasutas-nak — a kivételével, mind magántulajdönt képeznek és mind nyereszkedés céljából alapítvák. Csak egyet ragadunk ki közülük, a legjellemzőbbet, a *Keleti Ö. Lajos* lapját, a *Vasutat*. Mennyi bünt, mennyi gonoszságot és mennyi jelentelenséget követett már el az a lap! Hogyan iparkodik mindent meggátolni, ami a nagy vasutas testületnek javára válnék és hogyan mozdit elő mindent, aminek a kartársak összessége vallja kárát! Földig gyaláz, agyonragalmaz min-

denkit, aki az összesség őszinte és lelkes barátja. Ellenben undorító talpnyalással magasztalja és dicsőíti a Máv. félisteneit, akárhogy kegyetlenkednek és erőszakoskodnak is az alárendeltjeikkel.

És miért ez az undorító jellemtelenség és ez a veszett gonoszság. Azért, mert a lap kiadója ebből látja hasznát, ebből épít magának lépcsőt az előrehaladásra és ennek a révén biztosít magának hathatós magas pártfogást és védelmet minden sötét üzelme számára.

Ez a magántulajdönt képező lapok természetrajza. A legnagyobb és legveszedelmesebb ellenségei ezek minden előrehaladásnak, az igazságért és szabadságért vívott minden küzdelemnek.

De a küzdők megtalálták ennek a veszedelemnek az ellenszerét is: egyszerűen ők alapítanak egy közlönyt, amely nem képez magántulajdönt, hanem köztulajdönt, amelynek nem nyereszkesedés a célja, hanem az összesség érdekeinek a hathatós támogatása és amely nem függ sem államtól, sem kormánytól, sem a kiadó önző érdekétől, hanem csak egy utja van: erősíteni, támogatni és előbbrevinni azt a küzdelmet, amely az összesség érdekeit, az összesség igazait diadalra segíti.

Ilyen lap a *Magyar Vasutas*. Nem egyesek lapja, hanem az összességé, nem magántulajdon, hanem az öntudatra ébredt vasutasok köztulajdona. Nem egyesek, vagy egyes csoportok önző érdekeit szolgálja, hanem minden számával, minden sorával, minden betűjével a mi harcunk szolgáltatában áll, a levegőért, a világosságért, a kenyérért és jogért folytatott harcunk szolgáltatában. R.

Nádas Róbert bosszuja.

Nádas Róbert nagy ur, hatalmas ur: főnöke a Máv. szombathelyi műhelyének. *Fabos* Vendel ellenben kicsiny ember, szállító ugyanabban a műhelyben. És az a nagy ur nem átalította bosszút állani a szegény egyszerű munkáson. És nem is azért, mint az a munkástársunk őt személyesen bántotta volna meg, hanem azért, mert *Fabos* Vendel azt a vakmerőséget követte el, hogy egészséges szívére és józan agyára hallgatott. A szíve pedig azt sugallta neki, hogy a vasuti munkások sok nagy baján szerető összetartással lehet csak segíteni, az agya pedig azt mondta, hogy ezt szabad is, kötelessége is hirdetni és megcselekedni, mert hiszen jogállam volnánk, vagy mi a fránya és jogállamban a törvények egyaránt biztosítanak műhelyfőnökek is, műhelymunkásoknak is gondolat- és cselekvés-szabadságot.

Ezért *Fabos* egyike volt az elsőeknek, akik Szombathelyen a szervezett vasuti munkások közé állottak. Becsületesen, lelkesen, ernyedetlenül dolgozott és küzdött. Amellett ragyogó önzetlenséggel és páratlan kitartással. A karácsonyi országos értekezleten azzal fejezték ki iránta a szervezett vasuti munkások a bizalmukat, hogy egyik elnökké őt választották. Akkor elbocsájtották, de a fölzdult közvélemény nyomása alatt *Nádas* Róbert ur kénytelen volt ezt a rendszabályozást visszavonni.

Fabos barátunk tovább dolgozott. Háromszáz szombathelyi munkás megbízásából ő jelentette be az e hó elején tartott vasuti munkásgyűlést, amelyen ő elnökölt. Ez nagy büne volt. De még nagyobb bünt is követett el. Mult pénteken tizen fölmentek *Nádas* urhoz és egy értekezlet megtartására kérték az ebédőt. *Nádas* ur kijelentette, hogy ezt nem engedheti meg, mert ezt a szabályok tiltják. Ez persze csak ürtügy volt. Hiszen a tavalyi sztrájk idején a kinevezettek egyre az ebédlőben tartották értekezletüket és akkor semmiféle szabály nem tiltotta. Az

idén is, a választások előtt *Éhen* Gyula kormánypárti jelölt is az ebédlőben tartotta programbeszédjét, hogy a szavazóképes munkásokat meghódítsa; azt sem tiltotta semmiféle szabály. De a vasuti munkásoknak tiltja — legalább így mondja *Nádas* Róbert ur.

Ezután a bevezetés után jött a főcsapás. E hó 13-án *Nádas* ur *Fabos* barátunkat az irodából, ahol *tíz év óta* mint «szállító» kifogástalanul végezte az összes irodai teendőket, kihelyezte a műhelybe. És hogy érzékenyebb legyen a bosszu, *eddig 3 korona napibérért leszállította 2 korona 40 fillérre*.

Ez a hatalmas műhelyfőnök bosszuja a szerény munkáson.

Vissza fogunk még térni erre a tárgyra, mert tanulságos és fontos. De most mindjárt kötelességünk egynéhány ténnyel konstatálni.

1. *Nádas* ur jogtalanul és törvénytelenül cselekedett, amikor egy munkását azért rendszabályozta, mert az alkotmányos jogaival élt. Amiről egyébként *más uton és erélyes módon* fogjuk *Nádas* urat fölvilágosítani.

2. *Nádas* ur tévedett, amikor azt hitte, hogy *Fabos* munkástársunkat a rendszabályozás által eltéríti az igazság útjáról. Erről is rövidesen meg fog győződni.

3. Abban is csalódott *Nádas* ur, ha azt remélte, hogy ezzel a rut boszuállással a többi szombathelyi munkástársunkat elretenti. Sőt ellenkezőleg: ha eddig a szombathelyi vasuti munkásoknak csak a fele tartozott a szervezetükhöz, épen a *Nádas* ur bosszuállása világosítja föl a többi is, hogy milyen szükséges a szervezkedés és rövid időn belül az összes szombathelyi vasuti munkások tagjai lesznek szervezetünknek és előfizetői a *Magyar Vasutasnak*.

4. Végül barátságosan figyelmeztetjük *Nádas* urat, hogy ne gördítsen akadályt a munkások szervezkedése elé, mert ezzel kényszerít bennünket arra, hogy olyan dolgokról is beszéljünk, ami *Nádas* urat nagyon kellemetlenül fogja érinteni.

A „Magyar Vasutas” tárcája.

A szobaur.

Irta: Színassy János.

Budapest egyik utcája végén, egy kis földszintes sárga házban lakott Kiss Kálmán mozdonyvezető gyönyörű szép, piros pozsgás feleségével. Boldogan éltek és Kiss örült, ha minden szabad idejét fiatal felesége mellett tölthette. Azonban e boldogság nem sokáig tartott, mert a vasuti sztrájk beállta alkalmával hozzájuk is beállott a szükség.

Hogy valamiképen segítsenek magukon, elhatározták, hogy lakásuk kényelmességétől megfoszszák magukat és egyik szobát valamilyen uriembernek kisebb összegért bérbeadják.

A szoba bérbeadása kitűnően sikerült, mert a csinos kis háziasszony szépsége oly teljesen elbűvölte a leendő szobaurat, hogy az jóval nagyobb árat ígért, mint amilyenért a háziasszony felajánlta neki. Mikor a férj megtudta ezt a leleményes üzletkötést, számtalan csókkal elárasztotta feleségét és a legboldogabbnak érezte magát a világon.

Az új szobaur sietett a beköltözködéssel, hogy mielőbb láthassa a szép háziasszonyát. A háziasszony, hogy a szobaur kedvébe járjon, minden apróbb dolgokban segédkezett, aminek természetesen a szobaur igen

megörült. Később már annyira fejlődött köztük a barátság, hogy a szobájukba is át-átlátogatott és Kissel, ki a sztrájk ideje alatt otthon volt, vigan trécselt.

Igen szívesen diskuráltak vele, mert gyönyörűen tudta fejtegetni a sztrájk okát, mintha csak ő maga is vasutas lett volna.

Később a szobaur minden este Kisséknél vacsorált és a vacsora ellenében ellátta őket borral. Quaterkázás és vig danolás mellett élvezték a nyári est gyönyöreit. Olykor annyira belemélyedtek, hogy még táncra is perdültek. Kiss uram, — ki igen jó hegedűs — szorgalmasan gyantázta a vonót és olyan talp alá valót huzott, hogy a szobaur istenigazából megforgatta a menyecskét és közbe magához is szorította. Többször elhatározta, hogy ilyen esti tánclejtés közben egy-két édes szót oda sug a szép menyecske fülébe, de attól tartott, hogy férjura megtalálja hallani. Így multak el a nyári napok.

Migegy napon Kiss uram beállt szomoruan és előadja a sztrájk megható eredményét és így újra, de semmi kedvvel ült fel vasparipájára, mely a gazdájának kedvével egyöntetűen döcögött.

Ezt az alkalmat várta a szobaur.

Most már minden szabad délutánját felhasználta a szép menyecske meghódítására. Sok mindenről beszélt neki és igen sok pikáns kalandokat mesélt. Azonban a me-

nyecske, ki egyrészt igen hü volt az urához, másrészt pedig falusi nevelésben részesült, egészen hidegen fogadta ezen udvarlást abban a tudatban, hogy Pesten ez a szokás.

Mikor látta, hogy így nem boldogul és nem ér célhoz, kezdett azon gondolkodni, hogy milyen módon hódítsa meg a szép asszonyt. Sok álmatlan éjjelt töltött el és semmi eredményre nem jött. Fühöz-fához fordult tanácsért, míg végre eszébe jött a hipnotizálás, aminek úgy megörült, hogy örömeiben minden keze ügyébe eső dolgot összetört és folyton büszkén kiabálva: «Győztem, győztem.»

Mindjárt másnap végre is akarta hajtani kísérletét. Bement . . . mind rendesen — persze csak úgy duzzogott a szerelemmámortól és folyton kiabálta: «Győztem, győztem» szavakat — elkezdett vele beszélgetni, de nagyon zavartan, amire a háziasszony többször figyelmeztette. A szobaur, mikor a higadtságát visszanyerte, előáll a tulajdonképeni tárgyával, a hipnotizálással. Mélyen kezdi e tárgyat fejtegetni és magyarázni. A fiatal asszony, ki életében soh'sem hallott e féleről, mélyen hallgat, mintha már is hipnotizálva volna.

A szobaur gyengéden mondja:

— Kedves Nagysád! Mi a hipnotizálást meg is próbálhatjuk. Amint látom, Kedgyed igen jó médium. Maradjon csendben, egy-

SZEMLE.

BELFÖLD.

Az új kormány. A leghatározottabb híradás szerint küszöbön áll az új kormány kinevezése. Gróf *Fejérváry Géza*, volt honvédelmi miniszter lesz az új kormány elnöke, tagjai majdnem kizárólag magasabb hivatalnokok. Az új kormány a parlamenti pártok egyikére sem támaszkodik, a legkevésbé pedig a többségre vergődött szövetkezett ellenzékre; terveit parlament nélkül, esetleg a parlament ellen akarja végrehajtani. Ez okból abszolutisztikus, alkotmányellenes kormánynak nevezik és már jóelőre a legnagyobb ellenszenvvel és gyűlölettel fogadják az összes parlamenti pártok, az egyik őszintébb, a másik pedig kevésbé őszinte ekeseredéssel. De ez a magas politikára tartozik; ezzel nem igen foglalkozhatunk. Sokkal fontosabb ránk nézve, hogy az új kormányban ki lesz a kereskedelmi miniszter. Ez elég érdekes is, mert *Hieronymi Károlynak*, a múlt évi sztrájk szomorú hírű leverőjének az utóda éppen az lesz, aki a sztrájkolók pártját fogta Hieronymival szemben: *Vörös László*, volt államtitkár. Annak idején sok szép szó és meleg rokonszenv hagyta el Vörös László ajkait. A vasutasok őszinte barátjának tűntette fel magát. Nem árult el ugyan sok tárgyismeretet és szakavatottságot a vasutasbajok és kívánságok ügyében, de olyan mostoha a mi sorunk, hogy már a pusztá jóakarát is jól esik nekünk. Jóakaratot pedig elég nagy adaggal mutatott annak idején Vörös László. Majd elvállik, hogy mennyi marad meg ebből a jóakaratból, ha majd tettekre kerül a sor és Vörösnek módjában lesz valóra váltani mindazt, amit egy esztendővel ezelőtt Hieronymival szemben képviselt.

Az a nemzetköziség! A Vasuti és Házjári közlönyben, az «előkelő» klubnak a hivatalos lapjában olvassuk a következőket: «*A nemzetköziség talán sehol sem talál halásabb talajra, mint a vasutak terén.*» Az egyes államok között lefolyó óriási személy- és áruforgalom nem tűri meg a nemzetieskedés elzárkózó magatartását, hanem minél több nemzetközi indifferens megállapodásra vágyik. A vasuti forgalomnak ez az egységre, még pedig lehetőleg törvénybe iktatott egységességre való törekvése már is

igen nagy eredményeket ért el, de még sokkal nagyobb eredményekre van kilátása a jövőben. Minél jobban komplikálódnak egyes államok közt a kereskedelempolitika vonatkozások, minél raffináltabbak lesznek a vámpolitikai utjai, annál nagyobb szükség van arra, hogy a vasuti forgalom lebonyolításának szabályait, sőt árszabásait egységes alapokra fektessük».

No lám! Az a testület, amelynek élén a főfővasutasok állanak, ilyesmit irat hivatalos közlönyében. Akkor talán még sem bűn, ha a szerény vasuti alkalmazottak egy része is barátja a nemzetközi együttérzésnek és szolidaritásnak. Vagy talán Ludvig ur és társai is a «hazátlan bitangok» sorába léptek?!

A háború költségei címen a következőket írja a *Népszava*:

Az orosz-japán háború közeledik a befejezéséhez. Következtetni lehet erre nemcsak a sűrűn érkező béke hírekből, de abból is, hogy a pénzügyi kapacitások már számitgatják a háború költségeit. Őket tudniillik a háború minden borzalmai körül legjobban érdekli a — költség, a pénz.

Nem mintha egy kissé sajnálnák a megszárlásra fordított rengeteg összegeket, hanem a háború költsége külföldi pénzügyi műveletek útján szerezhetné be, az orosz és japán értékek árai aszerint hullámszanak, amint egyik vagy másik hadviselő fél kereskedik felül. A pénzügyi világ tehát már várja a békét, ami újabb kölcsönt, újabb üzletet jelent számára.

Közben kiszámították, hogy az orosz-japán háború Oroszországnak *három ezer millió*, Japánnak *két ezer millió* frankjába került. A háborusdi tehát eddig öt ezer millió frankot emésztett fel. Hogy emberéletben mily borzasztó pusztítás ment végbe, a pénzügyi köröket nem érdekli, ezt nem kutatja senki. Az sem érinti őket, hogy azt a rengeteg összeget mily módon izzadja ki mindkét ország munkálkodó népe. Mert semmi kétség, végeredményében a szegény munkásnép verejtékéből préselik ki a háború költségeit, noha az egész öldökléshez semmi köze sem volt s a háború céljának elérése az ő sorsán nem lendít egy parányit sem.

Mily gyönyörű alkotásokat lehetne létesíteni a néppusztításra fordított összegből? A kulturát mennyire emelné, mennyi nyomort és inséget szüntetne meg, ha azt a summát nem a legvadabb vérengzésre, hanem megfelelő célokra használnák fel! De a mai társadalomnak katona kell és sok szurony,

meg ágyu. Ez biztosítja a hatalmat: ennek kedvéért ijesztő könnyelműséggel áldozzák fel a népek millióit s feláldozzák a nép vejéből kiszípolyozott milliókat.

A most lefolyt háború tanulságai azt mutatják, hogy a legvitézesebb hadsereg, a legnagyobb diadalok se eredményeznek oly változásokat, még a hatalom szempontjából sem, amelyek csak megközelítőleg is felérnek a hozott vér- és pénzáldozattal. Ezt a tanulságot azonban nem értik meg, vagy nem akarják megérteni. E helyett minden befejezett háború után a militarizmus még erőteljesebb követelésekkel áll elő; a fegyverkezés, a gyilkoló szerszámok tökéletesítése és szaporítása még rohamosabban történik, s a nótá vége az, hogy a népre még több, még súlyosabb terheket raknak.

Az orosz-japán háború rengeteg költségei iszonyatot keltenek mindenütt, de elijesztő hatásuk nem lesz. Hiszen a hatalom bitorló nem fáradnak, nem izzadnak, az örjöngő, néppusztító fegyverkezés csak most fog kezdődni fokozottabb mértékben. És fokozódni fog mindaddig, míg a népek maguk lerázzák a terheket.

A száraz nyaktiló. A Máv. kinevezett alkalmazottait megbüntetni nem mindig lehet. Annak okát is kell találni, ami néha nehéz és körülményes dolog. Ellenben fegyelmit mindig lehet a nyakába akasztani. És ez is büntetés. Anyagilag súlyosan károsítja a fegyelmi alá vontat, erkölcsileg is árt neki, no meg nem szabad kicsibe venni azt a lelki gyötrődést, ami a zaklatásokkal és a kínos bizonytalansággal együtt jár. Ezért kedvelt fegyvere a felsőbbbőségnek alkalmatlan «alattvalók» ellen a fegyelmi. Érezheti azt *Szemere* Lipót kartársunk is, akinek fegyelmi ügye még mindig nincs elintézve. Pedig a napnál is világosabb, hogy jogtalanul és oktalanul indították meg a fegyelmi eljárást. *Szemere* a Kozum-ügyből kifolyólag egy napilapban a körmére koppintott *Murányi Gyulának*, az akkori titkárnak. *Murányi* mögött azonban ott lappangott dr. *Kiss János*, a volt igazgató. Olyan szoros és benső volt a két ember viszonya, hogy ha valaki *Murányit* bántotta, dr. *Kiss János* jajdult föl. És *Kiss János* hatalmas, nagy ur a Máv.-nál; főfelügyelő és helyettes igazgató. Könnyű volt tehát bosszút állnia a szókimondó, szerény irodaaltiszten. Egyszerűen a nyakába akasztották a fegyelmit és most nyögjön az az ember, akinek rettentő bűne, hogy nem tud térdet és fejet hajtani. A fegyelmi megindítása óta hét eltelt hét után, az egyik jegyzőkönyvet a másik után vették fel, de a fegyelminek vége még mindig nem szakad. Ugy kell annak a kemény legénynek, aki az igazságot és jogot jobban szereti, mint dr. *Kiss Jánost* és dr. *Murányi Gyulát*!

Mi lesz Ludvig Gyulával? Azt mondják, hogy vége az alkotmányosságnak. Azt mondják, hogy az abszolút császári uralom, a Bach-korszak veszi ismét kezdetét és aki jó hazafi, aki jó magyar, az nem támogathatja a jövőendő új, hazafiatlan, alkotmányellenes kormányt. Főképpen pedig nem támogathatják az új kormányt a magasabb államhivatalnokok. Az államtitkárok nagy része már leköszönt és az egész ország készül a passzív rezisztenciára.

Mi lesz már most *Ludvig Gyula* urral, a Máv. elnökgazgatójával? Az állása fényben, hatalomban és salláriumban legalább is egyenrangú az államtitkárokéval. Fontos tehát, hogy támogassa-e az új átkos kormányt vagy sem. Azonkívül kétségtelen dolog, hogy *Ludvig ur* ragyogó hazafi és fényes magyar. Hogyne, hiszen édesapja a 48-as idők nagy alakja volt és ő maga is áldozata volt az üldöztetésnek és élete egy részét a számkivetésben töltötte el. Hát le fog most mondani most *Ludvig ur*, vagy sem? — ez most a kérdés.

Remélhető, hogy az elnökgazgató ur hazafias lelkiismeretének és nemzeti érzésének

két perc az egész és *Kegyed* mintha mennyországban lenne, oly édes érzés fogja elárasztani.

A szegény médium, ki már mitsem tud magáról, elég jó áldozat lett volna, ha magához nem tért volna. De most már csupán kíváncsiságból teljesíti a hipnotizáló parancsait.

A szobaur, ki már azt gondolja magáról, hogy a legjobb hipnotizáló a világon. Híven teljesít minden pontot a hipnotizálásnak, de csak a jó médium nem akar elaludni, végre megunja és így kéri:

— Ugyan édes Nagysám, tegyen úgy, mintha aludna, hunyja be a szemét.

A médium behunyja szemét és a szobaur visszaesik az előbbi helyzetébe és azt gondolja, hogy hipnotizálta az asszonyt. Egyet gondolt és odaugrott az asszonyhoz és a mint lehajolt hozzá, egyszerre forró tűz jarta át minden tagját, a szíve vesztettül vert: érezte, hogy itt a pillanat, amelynek reménye az éjjeli álmától megfosztotta. Egy pillanatra megjelentek a fantáziái előtt a francia regények bátor, fiatal hősei, akiknek szívét az ilyen helyzetekben a diadal mámorító érzése járja át — aztán a szemét lehunyva, hirtelen közelebb hajolt hozzá s szenvedélyes csókokkal borította el finom, bársonysima arcát. Nem tudta, hogy mi történt körülötte, csak arra eszmélt föl, hogy az asszony me-

rően reá néz; nem a megbotránkozás kifejezésével, hanem a csodálkozás, a megdöbbenés naivitásával.

— Mi jutott az eszébe? — kérdezte tőle, miközben tiszta szemét reá függesztette.

Sokkal inkább föl volt izgatva, semhogy felelni tudott volna, ő azonban kis vártatva így folytatta:

— Hát igazán olyan asszonynak néz, aki erre a viselkedésre okot szolgáltat? Ha könnyű, kalandos, piszkos szerelmet keres, hát engem aláz meg azzal, hogy becsúszol és tisztességtelennek tart?

Oly nemes tisztasággal, annyira minden harag nélkül mondta ezt, hogy a lelke belsőleg elszégyelte magát. Ha kipirul, ha dühösen ugrik föl, ha a megbotránkozás könyveket sajtol ki a szeméből, talán még kétkedik az őszinteségében; de csöndesen kiejtett szavai, tiszta pillantása egyszerre meggyőzték arról, hogy alávaló iparlovag módjára cselekedett. A torkát a sírás fojtogatta, s lesütött szemmel, mint a csinyen kapott gyermek, halkan, megszeppenülten susogta:

— Bocsásson meg!

Főlkelt, egy pillanatig némán állt meg előtte, aztán anyai hangon ezt mondta:

— Hiszem, hogy soha többé az életben nem fog többé így viselkedni egy becsületes asszonnyal szemben...

a szavára fog hallgatni és otthagyja a Máv. trónusát. Nem fog közösséget vállalni a hazát és alkotmányt tipró új kormányval. Nem eshetik Ludvig urnak nehezire a távozás. Hiszen már egy fél évvel ezelőtt lemondott állásáról és csak a késmárki választók hálátlanságán mult, hogy tényleg meg nem vált hivatalától. A késmárkiak ugyanis — mint ismeretes — elbuktatták a választásoknál a méltóságos urat, mire Ludvig ur azt gondolta, hogy ha nem lehet az egész ország törvényhozója, akkor már megmarad a Máv. koronázatlan királya.

És megmaradt. De most menni fog. Nem lehet másként, mint hogy most menjen. Reméljük, elvárjuk, hogy Ludvig Gyula ur jó hazafinak és jó magyarnak bizonyul és tündetőleg lemond állásáról.

De ezuttal komolyan és véglegesen.

Dr. Kiss Jánosék keze még mindig működik a Konzumban. Hiába buktatta ki az utolsó közgyűlés ezeket az urakat, hiába mutatta ki a tagok többsége tüntető nyíltsággal, hogy bizalmatlan velük szemben és nem kér az ő közreműködésükből: — Kiss Jánosék szelleme még él és a régi rendszer még működik a Konzumban.

Ime a bizonyíték. A vas- és fémmunkások sztrájkjával a Máv. gazdasági gépgyárának több munkása is szolidaritást vállalt, közöttük *Cservenka* és *Fellner* munkástársak. Sztrájkba léptek ők is. A gépgyár igazgatója sietett ezt olyan alakban tudatni a Konzum igazgatóságával, hogy két munkástársunk elbocsájtották a munkából. A Konzum gondnoka pedig törte magát és még aznap, talán abban az órában értesítette a gépgyárhoz közellevő tárnokot, hogy két munkástársunk megszűnt a Konzum tagja lenni és így történt, hogy már másnap reggel tejet sem kapott az árudában a két munkástársunk. Hogy igazgatósági tagságukat is elveszítette *Cservenka* és *Fellner*, az a közlöttek után csak természetes.

A gépgyár vezetőségének eljárása jogtalan ugyan, de érthető. Jogtalan azért, mert a sztrájkba lépett munkás nem tekinthető sem kilépettnak, sem elbocsájtottnak. Ez a sztrájkok természetéből folyik, de elismeri ezt egy kereskedelmi miniszteri rendelet is. Nem felelt meg tehát a jognak a gépgyár igazgatójának az az értesítése, hogy a két munkástársunkat elbocsájtották a munkából. De érthető a dolog. A gyárigazgatóság egyszerűen bosszút akart állani a sztrájkolókon, ezért fosztotta meg őket tagságuktól.

Annál feltűnőbb és semmivel sem menthető az a nyaktörő sietség, amelylyel *Cservenkát* és *Fellnert* a Konzum vezetősége megfosztotta tagságuktól és minden joguktól. Másikülömben nem szokott ilyen gyors és lelkiismeretes lenni a Konzum vezetősége. Sikasztásokat és visszaéléseket évekig eltűr. A tagok anyagi érdekeinek durva megkárosítását — lásd a *Prehoffer* szerződés! — tág lelkiismerettel tűri és mozditja elő. Azonban a szervezett munkásokkal szemben pogányul gyors és átkozottul lelkiismeretes.

Itt persze arról volt szó, hogy egy pár kényelmetlen ellenőrzőt és kritikust zárjanak ki, hogy a szervezett vasutasok kisebbségét az igazgatóságban még csekélyebbé tegyék, hogy a régi romlott és önző rendszert még továbbra is fentartsák. Ez a dr. Kiss Jánosék keze és az ő szellemük. Mi azonban feljegyezzük a rovásra és nem fogunk róla megfeledkezni, ha eljön a leszámolás órája.

Mert el fog jönni. Lehet, hogy a jövő évi közgyűlésen, lehet azonban, hogy még előbb. Nincs kizárva, hogy Kissék és Murányiék mesterkedéseinek sikerül keresztül vinni azt, hogy a hamisított és hazug jegyzőkönyv alapján megsemmisítik az áprilisi közgyűlés határozatait. És akkor rövid idő múlva új közgyűlés lesz. Ezen pedig leszámolunk a régi rendszerrel alaposan. Még az imágját is ki kell pusztítani a régi nyomorúságnak, még hirmondó se maradjon a régi rendszer oszlopaiból.

Ha Kissék azt hiszik, hogy továbbra is működhetnek a kulisszák mögött, alaposan csalódnak. Mi értünk a szellemek kifűstöléséhez, amit kellő módon be is fogunk bizonyítani.

Az öntudatos Konzum-tagokat pedig felszólítjuk, hogy legyenek résen, tartsák szárazon a puskaport, úgy lehet, rövidesen ismét harcra kerül a sor, döntő harcra, tisztító munkára!

Vasuti munkások sztrájkja. Szükszavu távirat jelenti, hogy a *bródi* vasutvonal pályamunkásai bé harcba léptek. Részletesebb tudósításunk a bé harc okairól nincs. Remélhető, hogy munkástársaink harca, bármi is legyen az oka, vagy célja, győzelemmel fog végződni.

KÜLFÖLD.

Franciaország. Említettük mult számunkban, hogy a francia vasutasok országos kongresszusukat röviddel ezelőtt tartották meg Párisban. Pótlólag megjegyezzük, hogy a *Guerard* főtitkár által beterjesztett jelentésből kitűnik az az öröndetes tény, hogy a szervezet egyre gyarapodik és tagjainak a száma a mult év végén 42252 volt. Azonkívül több kisebb egylete létezik egyes szolgálati ágaknak, pld. a mozdonyfűtőké 2871 taggal, de remélhető, hogy ezek is rövidesen beleolvadnak a nagy szervezetbe, amely a francia vasutasok egyetemleges nagy szervezete lesz.

A *corrézei* vasutas-sztrájkról is megemlékeztünk már röviden. Most részletesebb tudósítást kapunk a sztrájkról. E szerint nem bérkövetelés volt a harc oka, hanem az, hogy a vasuti vállalat az alkalmazottak egyesülési jogát tiporta lábbal. A vasuti alkalmazottak ugyanis szövetségben egyesültek és egy mozdonyvezetőt választottak meg titkárukká. Ezt a kartársukat azonban e miatt a bizalmi állása miatt a vasut elbocsátotta a szolgálatból. A vasuti személyzet válasza az volt, hogy sztrájkba léptek és mivel a közlekedés megakadt, a vállalat sietett engedni. Nemcsak elismerte az alkalmazottak egyesülési jogát, hanem visszavette szolgálatba az elbocsátott titkárt is.

A délnémet vasuti munkás-szövetség a pünködsi ünnepek alatt tartotta évi közgyűlését. A központi vezetőség jelentéséből kitűnik, hogy a lefolyt évet is szorgalmas munka, erőteljes szervezés és fölvilágosítás töltötte be, aminek szemmel láthatók az eredményei. A tagok száma 1904 jan. 1-től december 31-éig 5400-ról 7000-nél többre emelkedett. A nagy nyilvánosság előtt bátran képviselték a vasuti munkások ügyét és nemcsak sok visszaélést sikerült megszüntetniük, de sok helyen a munkaviszonyok tetemes megjavítását is érték el. A közgyűlésre beérkezett indítványok között a legfontosabbat, amely jelentékenyen emelni kívánja az egyleti hetijárulékot, azzal a jelentős indokolással, hogy eredményeket csekély áldozatok árán elérni nem lehet. A közgyűlés lefolyásáról még beszámolunk.

A berni nemzetközi vasuti egyezmény időszakos revíziójára rendszeresített értekezletet július hónap 4-én folytatva Bernben tartják meg. A magyar államot a kereskedelemügyi minisztérium részéről *Csóke* Ferenc miniszteri tanácsos, *Hendel* magyar királyi államvasuti főfelügyelő, *Mátray* Elemér felügyelő és *Gonda* József főellenőr képviselik. — Megint valami «nemzetköziség», amiben a hazafias magyar állam is ludas, legfőképpen részes benne a Máv.!

Értesítjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII., Csömör-ut 28. sz., I. emelet, ajtószám 3.) minden csütörtökön este 7—8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kaphat minden előfizetője a MAGYAR VASUTAS-nak. Vidéki előfizetők levélben fordulhatnak jogi tanácsért lapunk szerkesztőségéhez. A Magyar Vasutas jogtanácsosa KADOSA MAR-ELL dr. (Ó-utca 48., I. emelet).

A nagy sztrájk.

A vas- és fémmunkások nagy méretű harcában e héten fordulat állott be, amely kilátást nyújt arra, hogy a sztrájkolók egy nagy része még e héten munkába áll, követeléseik teljesítése után.

Eddigélé tudvalevőleg a gyárosok ridegen visszautasították még azt is, hogy egyáltalában tárgyalásokba bocsátkozzanak a sztrájkoló munkások szervezetével. A gyáriparosok szövetsége, főképpen pedig annak elnöke, *Förster* Nándor szándékosan kiélestitte az ellentéteket. Nemcsak az Oeti-gyárat akadályozták meg abban, hogy Konvicsnit, a harc okozóját elbocsássa, hanem a többi gyárosnak is megtiltották, hogy tárgyalásba bocsátkozzanak a munkásokkal. *Förster* Nándor meg egyenesen az állását kötötte ahhoz, hogy a sztrájkolókkal a gyáros-szövetség tagjai érintkezésbe se lépjenek. Azt hitték, hogy kiéheztetik a munkásokat, megtörik az ellentállási erejüket, megbontják a szervezeteiket és azután korlátlanul zsákmányolhatják ki őket.

De csalódtak. A gyárosok jórésze előbb unta meg a harcot, mint a sztrájkolók. A profithétség erősebbnek bizonyult, mint az a nélkülözés, amely kétségtelenül együtt jár minden nagyobb szabású sztrájkjal. Ezek a gyárosok azután elhatározták, hogy ők fűtyülnek a gyáros-szövetségre, fűtyülnek *Förster* Nándorra és tárgyalásba bocsátkoznak a sztrájkolókkal, hogy ismét élet vonuljon be az elhagyottan álló gyárakba és a profitszerzés kéjes munkája ismét kezdetét vehesse.

Ez a gyáriparosok szövetségének és *Förster* Nándor elnöknek tagadhatatlan kudarca és sikere a sztrájkolók lelkes összetartásának, amelyet sem hazug rágalom, sem buta fenyegetés megbontani nem képes. A 27000-nyi ember között alig akadott egy-két tucat sztrájk-törő. Ezek is nagyobb részét olyan emberek, akiket a papi maszlag mételyezett meg és akik úgy akarják keresztény-szociális voltukat bebizonyítani, hogy hátba támadják saját testvéreiket és komisz árulókká szegődnek.

De mi ez a pár gyászvitéz ahoz az óriási tömeghez képest, amely bátran kitart és hőiesen viszi a harcot az igazságért és mindnyájunk jólétéért.

A sztrájkban beállott jelentős fordulattal foglalkozott a sztrájkolóknak pünkösd másodnapján megtartott nagygyűlése is, amelyen mintegy 20,000 ember vett részt.

A gyűlés előadója, *Kardos*, a sztrájk állásáról a következőkben számolt be:

Ma a munkások már azt a jelentést várják, hogy a munkát felvehetik. De ily határozatot csak akkor lehet javasolni és elfogadni, ha ez teljes győzelmet jelent. A *gyáros-szövetség tekintélyes tagjai fordultak hozzánk a béke megszerzése végett.* A tárgyalások privatim megindultak, csak az volt az óhaj, hogy a tárgyalások hivatalosan is meginduljanak.

Ha *Förster* nem akar tárgyalni, *tárgyalni fogunk nélküle a gyárakkal*, akik hajlandók megadni követeléseinket. Indítványozom, adja meg a gyűlés a felhatalmazást erre. Nem tartja szükségesnek, hogy előbbi felszólalásait megismételje, mert a felszólalásokból eléggé látszik, hogy a munkások el vannak szánva a további harcra. A spiclik viszik a híreket, hogy a munkások csüggednek. Mi sokkal megbízhatóbb híreket kapunk és nyugodtan mondhatjuk, hogy nincs okunk csüggedésre. Van ezen huszonötezer ember közt elég, aki nyomorog, de ezek már eleget nyomorogtak akkor, amikor nem tudták miért. Most legalább tudják, hogy miért nyomorognak, tudják, hogy azért, hogy vége legyen a nyomorúságnak. Felelősségünk tudatában vagyunk e harc eredményeért, és most, mikor taktikánkat megváltoztatjuk, legyenek bizalommal irántunk. Ne engedjük magukat félrevezetni a gyárosok kémjeivel, akik talán

baráti ruhában járnak köztünk, hogy konkolylt hintsenek közibünk.

A gyűlés megadta a bizottságnak a meghatalmazást a tárgyalások folytatására és azóta sűrűn folynak is a tárgyalások, amelyek azzal kecsegtetnek, hogy oly megállapodás létesül tekintélyes számú gyárral, amely a *munkások győzelmét* jelenti. Ilyen módon még e héten mintegy 15,000 munkás veheti föl ismét a munkát.

*

A sztrájkbizottság egy alkalmi röpiratot adott ki «*Sztrájk-Értesítő*» néven, amelyet vasárnap osztottak ki a sztrájktagyán.

Az Értesítő elmondja a sztrájk keletkezésének okát, lefolyását, jellemzi a gyárosok magatartását és egyebek közt a következő mérleget állítja föl:

«A harc érdemessége mellett bizonyít, hogy a munkásság anyagi helyzetére óriási jelentőségű most, a drágaság napjaiban, bérének megfelelő emelése. A háromhetig tartó sztrájk alatti veszteség, fejenként 810.000 K, három hétre tehát 2.430.000 K tesz ki. Az elérhető bérjavítás pedig körülbelül 3.500.000 K. A nyereség tehát az első évben is 1.070.000 K, amiből átlag egy-egy munkásra 130 K bérjavulás jut. Ha most ehhez hozzászámítjuk a munka megrövidítését, amelylyel életünket hosszabbítjuk meg, családunknak élhetünk stb., előttünk áll a harc mérlege is s józan munkásember be kell, hogy lássa, hogy mindez reá nézve életkérdés, amelyért harcolni érdemes».

*

A vas- és fémmunkások harcával foglalkozott az a nyilvános gyűlés is, amelyet az *Északi főműhely* munkásai tartottak pénteken este a Kőbányai-uton levő Legyes-csárdában. A megjelentek lelkesen adták jelét annak, hogy együtt éreznek a harcolókkal és őket ugyerkölcsileg, mint anyagilag támogatni készek. Elnök *Farkas Izor*, jegyző *Vadász József* munkástársunk volt. A napirend tárgyat a vas- és fémmunkások harca képezte. Előadó a vasmunkások kiküldöttje, *Péter József* munkástársunk volt. Elmondja, hogy miért kell 25—30 ezer embernek a munkaszámait pihentetni. Egy Konvicsni nevű öntő művezető miatt, ki hosszú éveken keresztül durva, brutális bánásmódjával a végső fokig keserítette az alája rendelt munkásokat. A megkínzott munkások többször kértek orvoslást Oetl gyárosnál a durva mester eljárása ellen, azonban hiába, mert a gyáros sokkal többre becsülte a bestiális mestert, mint munkásait, kik hosszú éveken keresztül szorgalmukkal gyűjtötték néki a vagyont. Március hóban azonban csordultig telt a pohár. A művezető ismét durván erőszakoskodni kezdett, mire a munkások kimondták, hogy tovább nem tűrik őt maguk fölött. Március 15-én tudtul is adták ezt a gyárosnak, mire ő egyszerűen kizárta a munkásokat. Eddig még az öntőmunkások és Oetl gyáros harca volt ez. Azonban amidőn Oetl gyáros kijelentette, hogy Konvicsnit azért nem bocsátja el, mert a Gépgyárosok szövetsége ezt nem engedí, ugyanekkor a többi vas- és fémmunkások is szolidaritást vállaltak a tisztességes bánásmódért küzdő vasöntőkkel s május hó 28-án általánosn beszűntették a munkát s egyuttal föllálitották a követeléseiket. Követelésük: 9 órai munkaidő, a szervezetek elismerése és általános bértarifa.

A gyárosok görcsösen ragaszkodnak ahhoz, hogy Konvicsninek semmi bántódása ne legyen, mert szerintük a magyar ipart — értsd a szent profitot — csak Konvicsni módjára: pofozással és rugdosással lehet fejleszteni. A munkásság pedig tisztában van azzal, hogy Konvicsni pusztulásával egy egész rendszer fog megsemmisülni. Mert Konvicsnikhez hasonló emberek vannak minden gyárban, s ezeknek kiirtása az össz-munkásság érdeke, kötelessége. A szónok felszólítja a főműhelyi munkásokat, hogy anyagilag segítsék a küzdő vasmunkásokat, mert ez a küzdelem mindannyiunk érdekében

folylk tisztességes megélhetésért és bánásmódért.

A tetszéssel és helyesléssel fogadott előadói beszéd után még *Farkas* elnök szólalt föl, mire a gyűlés véget ért.

Egyébként is kifejezést adnak a Máv. munkásai a harcolókkal való együttérzésüknek. A szervező-bizottságnak is módjában volt egy különös eset alkalmából meggátolni azt, hogy a harcolókat egy magáról teljesen megfélekezett vasuti munkás meg ne károsítsa. Az eset így történt:

A dr. *Wagner és társai* vegyészeti gyárában egy év előtt a munkások sztrájkba léptek *Berger* Vilmos ottani bádogos- és szerelő-előmunkás érdekében, akit a cég munkásbarátsága miatt el akart bocsátani. A sztrájk sikerrel járt, amennyiben *Berger* megmarad állásában. Azóta azonban fordult egyet a világ. A nevezett előmunkás önállósította magát s most azzal hálálta meg a munkásoknak az érette megindított harcot, hogy a mostani vas- és fémmunkás-sztrájk alkalmával elvállalta a dr. *Wagner és társai* cég munkáit. Mivel azonban szervezett bádogos- és szerelő-munkást nem kapott, fogott magának egy jellemnélküli vasuti munkást, aki arról hihedt, hogy összes társaival ellentétben, esküdt ellensége a szervezetnek és a munkások összetartásának. Ez a vasuti munkás névszerint *Klein Endre*, aki a keleti pályaudvar műszaki kocsihivatalnál dolgozott, beteget jelentett, csak hogy eleget tehessen sztrájktrő feladatának.

Mihelyt hírt vette ennek a szervező bizottság, utána járt a dolognak s amikor meggyőződött, hogy az aljas árulás tényleg igaz, a következő levelet intézte a k. p. u. műszaki kocsihivatal főnökségéhez:

A magy. kir. államvasutak k. p. u. műszaki kocsihivatal tek. főnökségének
Helyben.

Tekintetes főnök ur!

Az elmúlt hét elején felkeresett bennünket a sztrájkoló vasmunkások kiküldöttje és tudomásunkra adta, hogy dr. *Wagner és társai* cég sztrájkoló munkásai által félbehagyott munkát *Berger* Vilmos, Magdolna-utca 42. szám alatt levő mester révén egy a vasutnál alkalmazásban levő bádogos munkás végzi.

A vasuti munkások szervező-bizottsága *Farkas* Izor munkástársunkat bizta meg az ügy megvizsgálásával. Nevezett munkatársunk nyomban elment Csömöri-ut és Murányi-utca sarkán készülő vendéglő-helyiségbe, hol a bérharcban álló vasmunkások kiküldöttje jelenlétében tényleg munkánál találta *Klein Endre* nevű k. p. u. műszaknál állandó alkalmazásban levő bádogost. Megtudtuk, hogy «betegállományban van», de csak azért, hogy az elvállalt munkát éjjel-nappal végezhesse.

Miután tanuk előtt történt többszöri felszólítás dacára a munkát nem hagyta abba, tisztelettel bejelentjük ezt a tek. főnök urnak, kérve, hogy az illetővel szemben a legszigorubbán elbánni méltóztassék annál is inkább, mert különben úgy tünne fel a dolog, mintha a vasuti intézet e galád tettel azonosítaná magát.

A vasuti munkások szervező-bizottsága.

A levélnek meglelt az eredménye. *Klein* Endrét, aki nemcsak harcban álló munkástársait árulta el galád módon, hanem a Máv.-ot is becsapta, amidőn beteget jelentett, hogy sztrájktrő munkát végezhesen, kedden elcsapták. Megérdemelte.

*

Az összes vasuti munkások köteleessége sztrájkban álló testvéreinket erkölcsileg és anyagilag a lehető legnagyobb mértékben támogatni.

Az általános választói jog.

A magyar nép óriási többsége ki van zárva a legfontosabb és legelőkelőbb jogból: a szavazati jogból. A mi részünkre hoznak törvényeket, ránk raknak terheket, nekünk parancsolnak, nekünk tiltanak, a mi vétünkkel és filléreinkkel rendelkeznek: *nélkülünk* és a legtöbb esetben *ellenünk*.

De mi azt követeljük, hogy mindenki, aki munkájával, arca verejtékével teszi nagygyá és erőssé ezt az országot, aki ha kell, vérevel védi meg ezt a hazát, aki fenntartója ennek az államnak, mindenki birjon szavazati joggal, mindenki gyakoroljon befolyást a törvényhozásra, mindenki járuljon hozzá annak az iránynak a megszabásához, amelyet az állam kormányzása kövessen.

Azt akarjuk, hogy a törvényhozás ne legyen a vagyonos osztály kizárólagos dominiuma, hanem méltó helyét foglalja el benne a becsületes munka is, jussanak szóhoz benne a dolgozó milliók panaszai és követelése.

Ezért követeljük

az általános titkos választói jogot

minden felnőtt férfi számára, minden vagyoni belv vagy egyéb korlát nélkül. Mi *vasuti alkalmazottak* ezt annál is nagyobb joggal követelhetjük, mert a 80,000-nyi tábor kétharmada jogfosztott és akiket egyébként meg is illelne ez a jog, azok nagyrésztől is elvonta egy önkényes törvény-magyarázat.

A politikai viszonyok alakulása is szükség-szerűvé tette az általános választói jog törvénybeiktatását. A választások előtt az a pártszövetség, amely többségre vergődött, hirdette, hogy hive az általános választói jognak. Azóta azonban kétségtelen jelét adta annak, hogy cserben hagyta és elárulta ezt a fontos jogát a népnek. Egyik tagja ennek a pártnak ki is jelentette elismeréseméltó nyíltsággal, hogy *számár beszédnek* tartja az általános választójogért elhangzó szót.

Világos, hogy magának a jogfosztott népnek kell jogát kivívnia. Idegen támogatásra nem számíthatunk. Az éhesnek nem hisz a jóllakott. Akik az előjog birtokában vannak, azokra nem igen számíthatunk a mi jogunkért folyó harcban.

Hogy pedig lehetséges ezt a fontos jogunkat kivívni, annak ékes példáját szolgáltatott több mint tíz évvel ezelőtt a belgiumi szervezett munkások. Ezeknek a harcáról és győzelméről szól az alábbi cikk, amelyet a *Lithographia*-ból vettünk át:

Most, amikor Magyarország jogfosztott népe nehéz küzdelemre készül az általános, titkos választói jog érdekében, amikor minden öntudatos munkásember készen áll a nagy harcra, amelylyel kivívja a maga részére a polgári jogok egyik legsarkalatosabbját, nagyon időszerű visszapiillantani arra a nagy harcra, melyet belgiumi munkások küzdöttek végig szintén az általános szavazati jog érdekében.

A belgiumi harcból megtanulhatják munkástársaink, hogy mire képes a lelkes összetartás és megtanulhatják azt is, hogy akkor ejtik a legfájdalmasabb sebet az osztálytársadalom testén, amikor semmit sem csinálva, ölbe teszik a kezüket.

Elnyomóink pedig megláthatják az alábbiakból, hogy ott, ahol a munkásság öntudatra ébredve, komolyan hozzálát jogainak kivívásához, ott megszűnt hatalma az elnyomatásnak, ott elvesztette erejét a puska-golyó s az ütésre emelt kard is csorbulva hull bele a sárba...

1892-ben Gent városában hatalmas országgyűlést tartottak a belga szociáldemokraták s a választói jog kiterjesztését tették vita tárgyává s arra a meggyőződésre jutottak, hogy a választási törvény módosítása elkerülhetetlen s hogy az általános választói jog olyan fegyver, melylyel az elsáncolt osztályuralmat sikerrel lehet megtámadni.

Ezen gyűlés, ahol nemszocialista egyesületek is képviselve voltak, kimondotta határozatilag, hogy:

«A Gentben összeült országos gyűlés követeli a választói törvény *rögtöni* módosítását és a választói jog oly kiterjesztését, hogy minden belgának, kivétel nélkül, aki betöltötte 21-ik életévét, szavazati joga legyen.»

Ugyanekkor elhatározták a legmesszebbmenő agitációt az általános választói jog érdekében.

A belgumi keresztény-szociálisok, engedve az általános hangulatnak, kinyilatkoztatták, hogy az általános választói jog kivívásának küzdelmében együtt fognak harcolni a nemzetközi szociáldemokratákkal.

De amidőn látták, hogy a dolog komolyra fordult és elhatározásuk felett Beernate miniszter «rosszalását» fejezte ki, vezérő-bizottságuk határozatot hozott, amelyben visszavonja mindazon ígéreteit, amit egy nyilvános gyűlésen elvtársainknak tett és kijelentette, hogy nem lehet híve az általános választói jognak és széttep minden köteléket, amely ebben a kérdésben a nemzetközi szociáldemokratákhoz fűzte a keresztény-szociálisokat. Ugyanakkor nyilvános gyűlésen készültek mindezt kijelenteni, de a gyűlést az izzó hangulatban nem merték megtartani. A belgumi osztályparlament tagjai is a legélesebben elítélték a mozgalmat és kijelentették, hogy ellene lesznek minden reformnak, amely a régi rendszer megváltoztatására irányul.

Elvtársaink elfogadták a kihívást és föl-vették az eléjük dobott keztyűt. Október 23-án magában Brüsszelben két nagy népgyűlést tartottak a választói jog érdekében, egész Belgiumban pedig több százra rugott a megtartott gyűlések száma. A gyűlések határozata pedig ezt foglalta magában:

«Követeljük az általános választói jogot s mert követeljük, birni is fogjuk! Kerüljön, amibe kerül!»

A hatalmon levők előbb abban reménykedtek, hogy az egész mozgalom csak szalmaláng, amely vagy magától fog kialudni, vagy pedig könnyen a sárba tiporható csendőrség és katonai segedelemmel. De csalódtak!

November 7-én Gentben nagy népgyűlés volt, amelyen a szociáldemokrata párt szónokai annyira fölkelkesítették a munkásságot, hogy az a gyűlés után forradalmi dalokat énekelve vonult végig az utcákon, élteve az általános, titkos választói jogot s mikor a rendőrség szét akarta őket zavarni, a munkások ellenállottak és valóságos harc fejlődött ki köztük és a csendőrök között.

A tüntetők, amikor látták, hogy a rendőrség revolvereit kezdi használni, azzal felelt, hogy felszaggatta az utcák kövezetét s azzal védekezett a támadás ellen.

Ezzel egyidejűleg az tüvegeknek, poharaknak és vasrudaknak egész tömege repült a rendőrök felé, akiket végre is a kivonult katonaságnak kellett támogatnia. A tüntetőket szétverték s közülük sokat le is tartóztattak.

Ugyanezen a napon Brüsszelben is, minden tilalom ellenére a szabad ég alatt tartották meg gyűlésüket a szociáldemokraták s este tüntető körmenetre vonultak fel, ahol «*Éljen az általános választói jog!*» és «*Le a királylyal!*» kiáltásokat hangoztattak.

A szocialista újságok tiltakoztak a mozgalom erőszakos elfojtását célzó rendelkezések ellen és kimutatták, hogy az agent provokateurök egész seregét mozgósította a kormány, hogy zavart támasszanak s így alkalmat adjanak arra, hogy a kormány belelővethessen a munkások tömegébe.

Mikor a parlament megnyitásakor a király felolvasta a trónbeszédet, a karzat hatalmas «*Éljen az általános választói jog!*» kiáltással felelt s a király kocsiját, amikor hazahajtatott, elborították a hasonló föliratu röpiratok ezrei.

A kormány szorultságában erre népszavazást rendelt el a választói reform kérdésében Brüsszelben és a nagyobb városokban, melynek eredménye ez volt:

111,700 szavazásra feljegyzett közül 60,279-en adták le szavazatukat, a többiek — nem akarva szint vallani — tartózkodtak a szavazástól. Ebből a 60,279 szavazatból Janson indítványa mellett, amely az általános választói jogot követeli, 48,660-an szavaztak. A 25-ik életév betöltéséhez kötött szavazati jog mellett szavaztak 7684-en s a hátralevő 3935 szavazó különféle szigorubb módosítások mellett adta le szavazatát.

Ilyeténképpen bebizonyult, hogy a nép igenis kívánja a szavazati jog általánosítását s most már az volt a kérdés, hogy milyen álláspontra helyezkedik a parlament.

A klerikális lapok voltak az elsők, amelyek — különféle ürügyeket felhozva — ellene nyilatkoztak mindenféle reformnak s a konzervatív szövetség a szavazás napjának estéjén egyhangulag kimondta, hogy az újításoknak most már nem hive s azoknak már most megüzenni a harcot.

A nép erre ismét azzal felelt, hogy gyűléseket, tüntetéseket és felvonulásokat rendezett a királyi palota ablakai alatt s gyűlésén ismételve kimondotta, hogy a munkásság addig nem nyugszik, míg a kívánt választási reformot be nem hozzák.

Ekkor tartották meg azt a rendkívüli kongresszust, amelyen 359 szervezet nevében 600 küldött vett részt s amelyen beható vita után egyhangulag *proklamálták az általános sztrájkot*, amelynek abban a pillanatban kellett kitörnie, amely pillanatban a kormány és a parlament olyasmi indítványt akar elfogadni, amely elzárkózik a követelt választói reform elől!

Hogy milyen súlylyal esett e határozat a mérlegbe, azt elgondolhatjuk, ha tudjuk, hogy milyen nagy, milyen hatalmas és milyen fegyelmezett a belgumi szervezett munkásság.

De még ez sem használt! A belga parlament nem ment bele a módosításba és elvetette valamennyi indítványt. Ezzel a kocka el volt vetve.

Gentben 25,000 szociáldemokrata munkás szüntette be a munkát, köztük az állami Arzenál valamennyi munkása is. Ugyanitt a polgármester átruházta minden rendelkezési jogát a hadsereg egyik vezénylő tábornokára, hogy az tartsa fenn a rendet katonáival.

A vidéken egyetlen egy bányaműnél 30,000-re rugott a sztrájkolók száma. Lütichben 30,000 munkás tette le a szerszámot.

S ez a szám egyre növekedett, úgy hogy néhány napra a sztrájk kitörésétől számítva már 100,000-re szökkent a sztrájkoló bányamunkások száma, csak a vasmunkások közül 40,000 sztrájkolt.

A forrongás oly nagy mérveket öltött, hogy a katonaság is kevésnek bizonyult ahhoz, hogy a sztrájkot tüzzel és vassal elnyomhassa s minél tovább készt az elintézés, annál inkább fenyegette Belgiumot a véres forradalom. A kormány erre megrémült és beadta a derekát, amennyiben nem zárkózott el az elől, hogy a régi választási rendszert teljesen átalakítsa. A reform-törvény kimondta, hogy minden belga férfi, aki 25. életévét betöltötte, szavazóképes polgára az államnak.

Erre a munkásság leszerelt, vesztére, mert a belga osztályparlament új erőre kapván, úgy játszotta ki a proletárságot, hogy többes szavazói jogot hozott be, amelynek alapján a vagyonos vagy családós emberek 2, sőt 3 szavazattal rendelkeznek. Az általánosság illetően meghamisítása tíz évvel később új általános sztrájkba vitte a munkásságot. Ez a sztrájk a liberálisok árulása miatt leveretett.

Az alkoholizmus ellen.

Mig a mi betegsegelyző-pénztárunk a törvény- és alapszabályszerű hivatását sem teljesíti és működése a tagokban csak elkeseredést és elégtelenséget szül, addig más betegsegelyző-pénztárak, amelyeknek kevesebb a vagyonuk, csekélyebb a jövedelmük és kisebb a taglétszámuk, még az alapszabályokon és a törvényszabta kötelelősegeken túlmenőleg is iparkodnak a tagok jólétét előmozdítani és egészségüket megóvni és erősíteni.

Az Általános munkás betegsegelyző-pénztár például a napokban sok ezer példányban röpiratot nyomtatott ki, amelyben a szesz italok élvezetéből a munkásokra háruló károokra figyelmeztet és az alkoholizmus ellen való küzdelemre hi fel.

Ezt a megszívlelésre érdemes röpiratot, amelyet az említett pénztár *ingyen* oszt szét tagjai között, a következőkben ismertetjük tagjainkkal. Nem lesz hiábavaló dolog, mert hiszen a vasutasok között is van fölös számmal olyan, aki áldozata az alkoholizmusnak.

A tanulságos röpiratnak ez a szövege:

Óvakodjunk a szesz italoktól!

A legveszedelmesebb ellenség az, amely vesztünkre tör, anélkül, hogy ismernők, mely a jóbarát képében közeledik hozzánk és orozva dönt le bennünket akkor, mikor azt hisszük, hogy baráti szolgálatot teljesített.

Ilyen alattomos jóbarát a bor, sör és pálinka, a szesz italok, vagyis jobban mondva azoknak lényeges alkatrésze az alkohol, mely az emberek között jobban pusztít, mint az összes járványok és háborúk együttvéve.

Mivel bizonyítjuk ezen pusztításokat?

A szesz italok a szervezet legfontosabb alkatrészeit, a sejteket támadják meg, azon alapelemeket, melyekből az emberi test szervei fölépülnek, mint kőből és téglából a fal. Az alkohol csökkentti ezen sejtek és így az összes szervek életműködését, megakasztja a gyomor, bél, máj és vesék működését, elpusztítja azok szövétét. Ennek folyománya a gyomor- és bélhurut, a máj- és vese-sorvadás. Hatása alatt a szív nagyobbodik és elhájasodik, a véredek megkeményednek, elmeszesednek. Mindezeknek végeredménye a vízbetegség, melynek vége halál, ha ugyan egy jótékony gutaütés már előbb meg nem szakította véglegesen az éveken át tartó szenvedést.

Még jobban pusztít az alkohol az ember idegrendszerében. Megfojtja az idegsejteket, megakasztja az agyműködést, megfosztja az embert attól, ami őt emberré teszi, az esztétől, jellemtelenné, elmebeteggé, butává teszi, előidézi az idegeknek, az agynak súlyos, rendszerint gyógyíthatatlan betegségeit. Benépesíti a tébolydákat, melyeknek lakói nagyrészt az alkohol áldozatai.

Es nem elégszik meg azzal az alkohol, hogy csak azt pusztítja el, ki élvezi, hanem olyanokat is sujt, kiknek az élvezetből nem jutott részüik. Az iszákos emberek utódai elsatnyultak, elfajultak, elkorcsosodtak. Ezen utódok nagyrésze vagy már születésétől kezdve nyomorék, hülye, nyavalyatörős, siketnéma; vagy ha egészségesen is jönnek a világra, minden ellentállásra képtelenek. Könnyebben kapják meg és könnyebben pusztulnak el fertőző betegségekből, különösen tüdővészben, hajlammal bírnak elmebetegségekre és büntényekre. Iszákos emberek leányai és leányunokái elveszítik abbéli képességüket, hogy gyermeküket maguk szoptassák. Az alkohol előidézője a büntényeknek. Magyarország fegyenceinek 42 százaléka ivás folytán lett bűntevő, a súlyos testi sértések nagy tömegét pedig szombat estétől hétfő reggelig

követik el, tehát abban az időben, mikor legtöbbet isznak az emberek.

Miért tartjuk jóbarátunk az alkoholt?

Azért, mert kellemes érzéseket támaszt bennünk, mert elbódít, mert öntudatunkat és ítélőtehetségünket elhomályosítja, minél fogva nem látjuk a nyomort és szegénységet valódiságában, kevésbé érezzük testi és lelki fájdalmainkat, megfeledkezünk a gondokról és bubánatunkról. És azért, mert évszázadok óta tudatlanságból vagy nyereszkeskedésből a szesz italokat hamisan és minden alap nélkül oly tulajdonságokkal ruházták fel, melyek őket az emberiség előtt nemcsak jóbarátoknak, hanem valóságos jótevőnek tüntetik fel, úgy hogy általánosan meg vannak győződve róla, hogy a szesz italok melegítenek, táplálnak és erőt adnak a munkához.

Mi igaz ebből?

A szesz italok nem melegítenek!

Erről meg lehet győződni teljes biztonsággal, ha a test hőmérsékét ivás előtt és ivás után mérjük. A test hőmérséke nem emelkedett, hanem kis mértékben csökkent. És ennek megfelelően köztudomású, hogy ittas emberek sokkal előbb fagynak meg, amint a tapasztalat mutatta, hogy az északi sarkvidék kutatására elindult emberek közül a nagy hideget csak azok tudták elbírní, kik szesz italokkal nem éltek.

A szesz italok nem tekinthetők tápszernek!

Először, mert egy anyag, mely határozottan mérges hatása, mely megrontja testünk minden szervét, mely beteggé, nyomorékká és butává tesz, nem tekinthető egyuttal tápszernek, amint nem tekinthető fűtőszernek azon anyag, mely első sorban a kályhát robbantja szét, bármily meleget is fejlesztene. A szesz italok csak elbódítanak és ennek alapján megszüntetik az éhség érzetét anélkül, hogy táplálnának. A szesz italok nem teljesítik azon feladatot, melyet alkalmas tápszernek teljesítenie kell, hogy t. i. testi és lelki egészségünk épségben tartása mellett testünk gyarapodjék és az összes szervek rendszeres működésükhöz elegendő erőt nyerjenek. Ezzel szemben az alkohol egészségünket elpusztítja, szerveinknek rendes és rendszeres működését megakasztja, tehát méregként hat.

A szesz ital nem ad erőt a munkához!

Megcáfolhatatlan kísérletek és megfigyelések bebizonyították, hogy az alkohol az agy működését megakasztja és az üzemerőt gyengíti. Tehát leszállítja úgy a szellemi, mint a testi munka értékét. Az alkohol csak elbódítja a fáradságérzetet, azon nélkülözhetetlen biztosítószerepet, mely élesen jelzi azt, hogy a munkát be kell szüntetni, mert annak folytatása veszélyezteteti és elpusztítja a munkást. Az alkohol egyenesen végzetes a munkásosztályra és ennek legádázabb ellensége.

Az alkohol tehát kis mértékben semmi körülmények között sem használ, nagyobb mennyiségben pedig nemcsak hogy árt, hanem épséggel pusztít és a bűnnek, nyomornak és szenvedésnek örökös kuforrása.

Ezzel szemben fel lehet hozni, hogy az alkohol elbódít, feledést hoz, a munkásosztály pedig oly nyomorban van, hogy kell, hogy időnként felejtse az emberi jogoktól való megfosztását, a társadalom igazságtalanságát, a nagytőke kizsákmányolását, a tulhosszu munkaidőt, az állatnak is rossz lakásviszonyokat, a hiányos rossz táplálkozást.

Nem céltudatos munkáshoz méltó beszéd! *A céltudatos munkás ne akarja nyomorát felejteti, hanem joga és kötelessége a nyomort megszüntetni.* Ezt pedig az alkohol nagy mértékben megakadályozza.

Megakadályozza, mert elégedetté teszi, elfelejteti a munkással a társadalom igazságtalanságait; megakadályozza, mert védtelenül kiteszi a szeszítőke, a sör- és szeszgyárosok, a borkereskedők és korcsmárosok kizsákmányolásának; megakadályozza, mert lehetlenné teszi az összetartást és egyetértést,

mert tudvalevő dolog, hogy sztrájk törésre elsősorban az iszákos embert lehet bírni és nem a józant. És mily végzetes az az úgynevezett egy pohár bor, melyet bufelejtőnek élvezünk. Hiszen ennek az érzésnek előidézéséhez mindig több és több alkohol szükséges és így lesz az élvezet szokássá, a szokás szenvedélylé.

Magyarország munkásai közül a legmértékletesebbek is átlag véve keresetüknek 15 százalékát eliszszák. Mennyire haladhatott volna már a munkások és gyermekeiknek testi jóléte, a munkások szellemi fölénye, ha ezt lakásra, élelmezésre és a munkások kulturális törekvéseire fordítottuk volna. Így pedig ez az összeg csak hátráltatja ezt a mozgalmat, testileg, lelkileg megrontja a munkást és emeli a szeszítőkések hatalmát.

Munkások! A kulturának leghatalmasabb rugója az elégedetlenség. A jövő kulturája pedig a proletároké. Indítsuk meg a proletárok kulturmunkáját. Ne keressünk megelégedést az alkoholban, ne gyarapítsuk a szeszítőkések hatalmát, ne gyengítsük és pusztítsuk magunkat és utódainkat alkohollal, ne fokozzuk mesterségesen nyomorunkat azáltal, hogy keresetünknek egy részét szesz italokra költjük.

Tartózkodjunk a szesz italoktól, szervezkezdjünk az alkohol és az alkoholtőke ellen, övjük meg így agyunk és izmaink erejét, hogy sikerrel nekimehessünk azon munkának, mely nem a nyomor feledését, hanem a nyomor megszüntetését célozza, a proletárok kulturmunkájának!

LEVELEZÉS.

Budapest. (Rákos-ujzsászi vonal). Az itteni raktári munkások ezelőtt 5 hónappal beadtak az aradi üzletvezetőséghez egy kérvényt munkaidejük megrövidítése tárgyában.

Ugyanis itt a szolgálat 36 óra egyhuzamban és utánna 12 óra szabad, de ez a 12 óra mindig éjjelre esik. Ugyancsak kérték a vasárnapi munkaszünet rendezését is, mert most úgy van, hogy ahány munkás van, anyadék vasárnap van egy-egy fél napjuk. A kérelmük az, hogy 24 órás szolgálat után 24 óra pihenő és minden *harmadik* (!) vasárnap szabadnapjuk legyen.

Az aradi üzletvezetőség azonban nagy dolgokkal lehet elfoglalva, mert öt hónap óta még nem ért rá e páriák beadványára válaszolni. Nem hiszszük, hogy ha állatokkal végeztetnék e szolgálatot, hogy az állatvédő egyesület nem lépett volna közbe. De emberről lévén szó és ezekből annyi van, ha fel is fordulnak, kapni helyettük eleget. Hogy nem szégyenli magát az aradi üzletvezetőség eme páriáktól, — kik sok esetben felelős szolgálatot is végeznek (szemafhorállítás stb.) — 30 nap alatt 40 napi szolgálatot követel azaz: 36 órás munkáért 80 kr napszámot fizet.

Ha egy személyvonatot elalusznak, mindjárt potyognak a korona büntetések. Persze a hivatalnok nem törődhetik azzal, hogy az illető munkás ki van merülve, csak azt követeli, hogy a podgyászkirakásnál ott legyen. A néhány fillérnyi mellékkereset, t. i. a podgyászfordárság az állomásfőnök urak disznópásztorjai részére van fentartva. Ez t. i. a fizetés a főnökök részéről.

Méltatlan és nyomasztó helyzetükön a rákos-ujzsászi vonal raktár munkásai is csak úgy segíthetnek, ha a szervezet nagy vasutas táborhoz csatlakoznak és a Magyar Vasutas zászlója alá szegődnek, amelynek jelszava: «Egy mindnyájunkért, mindnyájunk egyért».

Egyenként képtelenek vagyunk valamit kivívni, de ha összetartunk, olyan hatalmat képezünk, amely az igazságtalanságot és az elnyomatást képes legyőzni.

VEGYESEK.

Levelezőink, bizalmi-férfaik figyelmebe! Kérjük t. levelezőinket, hogy a lehető legrövidebb idő alatt értesítsenek bennünket, hogy a laktanyák minő állapotban vannak. Nevezetesen írják meg: hány ember pihen 24 óra alatt egy-egy ágyba, zajtala helyen van-e a laktanya, az érkező csapatoknak keresztül kell-e egymás szobáján menni, van-e alkalmas mosdóhelyiség, hány-szor huzzák át negyedévenként az ágyat, ki takarítja a laktanyát és hányan alusznak egy szobába stb. Sürgősen szükség van az adatokra, melyet egy bokrétaba fogunk kötni és így az illetékes fórumnak róla jelentést tenni.

INNEN-ONNAN.

A vasutas sorsa. Máramaroszigeti levelezőnk írja, hogy e hó 5-én az aknaszlatinai pályaudvaron halálos szerencsétlenség érte a Máv. egyik proletárját. Tolatás közben az egyik kocsikereke keresztülment König János kisegítőfékezé jobblábán és azt a szó szoros értelmében levágta. Az első segélyt Harcos György vonatvezető nyújtotta a szerencsétlen embernek, aki a baleset következtében 7-én meghalt. König tavaly októberben lépett szolgálatba és háromnegyed év után életével fizette meg azt a boldog állást, amelyben — ha kedvezett neki a szerencs — 80 krajcárt kereshetett naponta. Ez a vasutas sorsa...

A gyónásból mi keletkezett. Nagy ribilliót idézett elő Sziciliának (Olaszország) egyik kis városkájában a papnak a halála. Nem kizárólag a papnak a halála okozta a felfordulást, hanem ami utána megmaradt: a gyónásokról vezetett naplója, melyet sok más könyvekkel, iratokkal, papírdarabokkal halála után suly szerint eladtak szatócsoknak, henteseknek, sajtárulóknak, stb.-nek. A naplónak egyik lapja a gyógyszerész kezébe került, ebbe takarta be a hentes a darabka sonkát, melyet a gyógyszerész a hentesből hozatott. A gyógyszerésznek a tekintete a papírlapra esett, amint józüen falatozott a sonkából s egyszerre csak felkiáltott: Nini, mit látok? A kereskedő feleségének viszonya volt a csendőrtiszttal?

— A tanítónőnek meg a bíróval, — toldotta meg a felesége.

Nem kellett egyéb. A gyógyszerész a feleségével együtt félben hagyták azonnal az evést és siettek a klubba, hogy elmondhassák az ujságot, amit a meghalt papnak a naplójából kiszakított lapról olvastak. Ott azonban már felfordult világ volt, mert a napló lapjai, melyek a gyónási titkokat elárulták, szétvitettek és sok minden került a nyilvánosságra.

A klubban a «gazember», «csábító», «csaló» szavak csak úgy röpködtek és az öklöknek is lett dolguk. A gyógyszerésznek is neki esett az egyik — szarvakkal felékesített «ur», aki kiabálta: «Tehát te öntőtől esküvőm napján a poharamba reharbarát!...

— Piszokfészek! — toldotta meg egy másik «urnak» a felesége. És ez így ment végnélkül. A szitkok egész özönével traktálták egymást a felszarvazott «urak» én «a sirig hü» — «kedves» feleségek.

A bírónak 130 pört kellett a gyónási titkokból nyilvánosságra jutott és keletkezett «ügyekből» elintézni. De a bíró is kapott egy pcfont, melyet a tanítónő férje adott neki — «házibarátságból». Az elválások pedig egymást érik. Igen sokan el is költöztek onnan. A polgármester, az összes «város atyák» kénytelenek voltak betöltött tisztüket ott hagyni, mert mindegyiknek akadt egy kis «kellemtlen» ügye.

A rendet némileg helyreállította egy szabadgondolkodó ügyvéd, aki életében sohasem gyónt. Meg is választották polgármesternek.

És ezek a dolgok a gyónásnak lettek az eredményei.

† **Hogyan készül a liptói turó?** Ezzel a címmel írja egy ipari lap a következő figyelemreméltó fejtegetést: Magyarországon annyi szepességi, kárpáti és liptói turó készül és kerül piacra, írja a «Gazdasági Lapok», hogy szinte hihetetlen. Nagyobb e cikkekben a termelés a birkalétszám súlyánál; vagyis a nevezett turóvidéken nincsen annyi métermázsza súlyu birka összesen, mint amennyi juhturót gyártanak és eladnak. Hogy mindenkinek fogalma legyen arról, hogy miként és miből készül a nagyhirű kárpáti, liptói és szepességi turót, — ime adjuk a készítés módját egy felvidéki szakember közlése szerint. Nos, ez a speciális juhturó 50—60 százalékból a Galiciában és felső Magyarországon, a városok piacain összevásárolt tehénturóból, 10—15 százalékból főtt burgonyából, 8—10 százalékból margarinból és alig néhány százalékból valódi juhturóból készül! Az már most a kérdés, hogy szabad-e az ilyen hamisított módon készült pancsot hamis néven — mint juhturót forgalomba hozni? Mi azt hisszük, hogy a külföldi kivitelben elég fontos szereppel bíró eme speciális magyar csemege bizonyos fokú védelmet igényelne a hamisítások ellen — és hogy nagyon helyénvaló és okos dolog lenne, ha ez ügyre a földművelésügyi kormány tejgazdasági osztálya egy kis figyelmet fordítana s a gyártás fölött ellenőrzést gyakorolna.

† **15,000 vasuti kocsi.** Ezt a nagyszámu kocsit Oroszország rendelte meg külföldi gyárakban azzal a kikötéssel, hogy azok az év végéig beszállításának. A lokomotivoknak, kocsiknak Oroszországba való szállítása igen körülményes, mivel a járművek az orosz nyomtávolságnak megfelelően, mely 89 mm.-rel szélesebb a mienknél, (az orosz nyomtáv = 1524 mm., a mienk = 1435 mm.) készülnek a gyárakban és azokat a szabványos sínátvolságu vasutakon kell szállítani az orosz határállomásokra. Az is egy követelmény, hogy a határállomásra szállított járműveket mihamarabb oly állapotba kell hozni, hogy azok orosz vonalakra átmenessenek.

Az Oroszországból megjelent lokomotivokat pl. a Máv. gépgyár a saját kerkein szállította az orosz határig ideiglenes kerékpárokon. Ezeknek a kerékpároknak kerekei a szabványos nyomtávolságnak megfelelően voltak felpreselve, míg a tengely csapjai — azt mondhatjuk — az orosz tengelyek csapágyaiban voltak ágyazva. Ilyen módon saját kerkein futottak az ujonnan szállított lokomotivok — aránylag olcsón — a határállomásig. A határállomáson az orosz kerékpárokat kötötték be s felszerelték a gépezetet. Ugyanazok a provizorikus kerékpárok ismételtelen felhasználtattak.

Kocsikat nem lehet ily módon a határállomásig vinni, mivel ezek nagy mennyiségben szállítatnak. Az új kocsikat jóformán szétszedve szállítják. Külön a szekrényt az alvázal; s külön a kerékpárokat, tengely-csapágyvezetékeket, rugókat, rugóáramokat, fékberendezést. Ez alkatrészeket könnyen felszerelhetők csavarokkal megerősítve kell szállítani, hogy a felszerelés a határállomáson minél hamarabb fogantatható legyen, ami azonban elég nagy munkát okoz.

Azok a vasutak, melyek az orosz vasutakkal közvetlenül összeköttetésben vannak, mindenféle tervezeteket dolgoztak ki, melyek a járműveknek a szabványos vonalakról az orosz vonalakra való átmenetét könnyen, gyorsan és olcsón lehe övé tették volna. Természetesen sikertelenül s alig fog ez a kérdés minden kíváncsának megfelelően valóan iker is megoldást nyerni. Talán nem érdektelen, ha néhány megoldást fölemlítünk.

1. Ajánlották, hogy a határállomáson tartalék-kerékpárok tartassanak készletben s ott a határállomáson kicseréltessenek. Ez nagy holtfőkét kíván.

2. A kerékpárok megfekvési helyét hosszabbra készíteni és a határállomáson a kerekeket kifelé préselni. Ehhez óriási prések s egyéb berendezések volna szükségesek.

3. A kerekek agyát rácsavarni a tengelyre s határállomáson kifelé csavarni.

Ehhez is erős munkaképek volna szükségesek. Mindezeknél arra is tekintettel kell lenni, hogy a fékberendezés, tuskó-felfüggesztés stb. az új kerékpároknak megfelelően. Ez is körülményessé teszi az átalakítást.

4. Ujabb olyan szállítmányoknál, melyek rendszeresen közlekednek Oroszországba, a határállomá-

son a megrakott kocsiszekrények daru segítségével nyitott orosz kocsikra helyeztetnek s azokra megerősítetnek. Visszafelé a szekrények a szabványos pályán futó kocsikra visszahelyeztetnek. Ez természetesen csak bizonyos, külön e célra berendezett kocsikkal történhetik.

† **A világ legvagyonosabb emberei.** Rothschild báró elhunyt alkamával a „Figaro” és enek nyomán több német lap a világ száz leggazdagabb emberének — akik részint még élnek, részint a közelmúltban haltak meg — a jegyzékét közli. A számadatokat az angol James Burnley állította össze. Ezen márkákban megejtett számítás szerint a földkerekség legnagyobb vagyonával bírnak:

Li-Hung-Csang	2 milliárd
Robinson J. B., Délafrika	1.600.000.000
Rockefeller J. D.	1.000.000.000
Waldorf Astor	800.000.000
Demidov herceg, Oroszország	800.000.000
Andrew Carnegie	500.000.000
K. Vanderbilt	400.000.000
W. Rockefeller	400.000.000
Jacob Astor	300.000.000
Lord Rothschild, Anglia	300.000.000
Westminster hercege	300.000.000
W. C. Whitney, New-York	300.000.000
Pierpont Morgan	300.000.000
Lord Sveagh	275.000.000
Isidora Cousinho, Chile	275.000.000
Heine, Páris	275.000.000
Rothschild A., Páris	275.000.000
Rothschild A., Bécs	275.000.000
Frigyes főherceg	275.000.000
George Gould	275.000.000
Mendelsshon, Berlin	250.000.000
Lichtenstein herceg	250.000.000
Hetty Green	225.000.000
Dreher A.	200.000.000
James Smith, Mexico	180.000.000
Derby gróf, London	180.000.000
Krupp, Essen	180.000.000
A. G. Vanderbilt	180.000.000
Rothschild E., Páris	160.000.000
Kohn hercegérsek	160.000.000
Schwarzenberg herceg	160.000.000
Esterházi herceg	160.000.000
John A. Mackay	160.000.000
Armour, Chicago	160.000.000
Rothschild A., Loneon	140.000.000
Northumbertand hercege	120.000.000

† **A magyar kir. államvasutak ideiglenes szállítási bevételei május hóban.** Az ideiglenes összeállítások szerint bevételeztek a magyar kir. államvasutak saját, tavalyhoz képest változatlanul 8,045 kilométer hosszú hálózatán 18,762,000 K-t (ebből 5,524,300 K a személy, katonai és podgyász és 13,237,800 K a gyors- és teherárúk forgalma után), ami néhány ezer K-val több, mint a múlt év hasonló havában a végleges leszámolás szerint bevételezett 18,745,270 K. Ezen eredmény annyiban mondható igen kedvezőnek, amennyiben a múlt év május havában az április havi szárájk alatt mintegy egy héten át visszamaradt árúk kerültek elszállításra, és tétettek meg az elodázott utazások, minél fogva a tavalyi május havi bevételek rendkívül nagyok, még pedig csaknem öt millió K-val magasabbak voltak, mint az előző május havában. Az év eleje óta április hóban kitétek az ideiglenes szállítási bevételek (minthogy a végleges leszámolás a folyó évnek még csak első két hónapjára történt meg) 89,158,286 K-t, mely összegből 24,608,286 K a személy- stb. és 66,618,449 K az áruforgalomra van számítva. Ezzel szemben voltak a végleges bevételek a múlt év megfelelő időszakában csak 85,202,011 K, ebből 22,638,944 K a személy- és 62,563,067 K az áruforgalom után. **Nagyobbak** lennének e szerint a folyó évi bevételek a tavalyiaknál csaknem **négy millió K-val** (min egy 3 százalékkal), mely többlet csaknem egyenlően oszlik meg a személy- és az áruforgalmi bevételek között. A Máv. profitja nő, de azok, akik ezt a hasznos becsületet dologtevéssel megszerzik, azok nyomorognak.

† **Ugrás a robogó vonatról.** Szombaton éjjel tizenegy órakor a rákoscsabai pályaudvar közelében, a töltés mellett egy eszméletlen fiatalembert találtak. Az arca teljesen össze volt zuzva, egyik karja eltört. Az eszméletlen fiatalember elegánsan volt felöltözve és mellette kis kizártka feküdt. Megállapították, hogy valamelyik vonatról ugrott le, oly szerencsétlenül, hogy a karját eltörte s koponyarepedést szenvedett. Az eszméletlen fiatalembert még az éjszaka beszállították a Rókus-kórházba, ahol egy pillanatra sem tért magához. Nevét mindeztideig nem lehetett megállapítani.

† **Uj házasok közt.** *Férj:* Látod kedvesem, hogyan gondoskodom rólad. Éppen most kötöttem a számodra életbiztosítást. Ha meghalok, tízezer forintot kapsz a társaságtól.

Feleség: De hátha nem hal meg?

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk legközelebbi száma pénteken, június 9-én jelenik meg. Lapzárás kedden este. Amely küldemény azután érkezik hozzánk, csak a következő heti számba jöhet. Kérjük olvasóinkat, hogy a lapnak szánt közleményeket csak a papiros egyik oldalára és olvashatóan írják. Névtelen küldemények a papirkosárba vándorolnak. A szerkesztővel értekezni lehet minden hét péntekjén este 5 és 7 óra között.

Száműzött. Julius 15-én rendel. zésükre állók. **Temesvár.** A dolgot meg fogjuk vizsgálni és lapunk jövő számában közölni fogjuk.

Obszerváció. Átadtuk a Népsz. vának. **Sz. I.** Szívesen vesszük és nemcsak hogy leadtuk, de jövőben is szívesen látjuk munkatársaink sorában. **Üdözött.** Zolyom. Amit lehet elfogunk követni. Levél jön.

Sch. M.-sziget. Köszönyt. Számítunk baráti szolgálatára a jövőben is. Nem lehetne valamely módon az ottani vasutasokkal összeköttetést szerezni. Agitációs anyagot szívesen bocsátunk rendelkezésére. Üdv!

Szomathely. Türelmet kérünk. **Pozsony-Rendezői-műhely.** Legközelebbi számunkban.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Biraucz Döme könyvnyomdája Budapest, VII., Amazon-u. 6—8

HIRDETÉSEK.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

BUTOR. Ki jól és olcsón bu-
tort óhajt vásárolni,
forduljon bizalom-
mal a készítőhöz:
15
HAUPT A. kárpitos, diszító és butor-
iparos, VII., Garai-u. 43.

Cimbalmok,

legújabb modellűek, kitűnő
zongora-hanguak, dupla acél-
szerkezetűek készülnek saját
műhelyemben; részletfize-
tésre és kölcsönképpen is
kapható

AZ ÖNTANULÁSI
CIMBALOM-ISKOLA

amelyből megtanulhat min-
denki magánosan, tanító nél-
kül alaposan kottából cimbalmozni. Kapható 10 ko-
ronára

KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál

7 Budapest, Erzsébet-körút 5.

== Árjegyzék kíváncsra ingyen és bérmentve.

Világciikk! „RASOL” Kés nélkül borotvál!

Egészséges! Kellemes! 9 Olcsó!

Egy kgr. ára 30-szori borotválásra helyben 24 kor., vidékre 3 kor. előleges beküldése mellett franco. Utánvét 20 fillérrel drágább. Egyedüli készítő:

„RASOL” vegyipari vállalat BUDAPEST, Váci-körút 55. sz.

Raktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában, VI., Király-utca 12. sz.

A világ legjobb szőrvesztője!

RASOLIN Hölgyeknek ajánlatos!

Egy doboz ára helyben 2 kor., vidékre 2-50 kor. előleges beküldése mellett franco. Utánvét 20 fillérrel drágább. Egyedüli készítő:

„RASOL” vegyipari vállalat BUDAPEST, Váci-körút 55. sz.

Raktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában VI., Király-utca 12. sz.